

ახალი ცხოვრების პირველი
რეალისტური სურათები გიორგი
ერისთავის შემოქმედებაში
The first realistic images of new life in the
work of Giorgi Eristavi

გია არგანაშვილი
Gia Arganashvili

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
Faculty of Humanities

საკვანძო სიტყვები: ქართული გვარგამოცვლის სახედი, რუსიფიკაცია,
XIX საუკუნე, 1832 წლის შეთქმულება.

Key words: Georgian Personal Names, Russification, XIX Century, 1832
Conspiracy.

თანამედროვე ლიტერატურულ ცხოვრებაზე დაკვირვება გვარწმუნებს, თუ რა რთულია რეალური ცხოვრების განზოგადება და ცოცხალი პიროვნებების ლიტერატურულ პერსონაჟებად წარმოჩენა, რომლებიც შეძლებენ დღეს არსებული პრობლემების მხატვრულ ფორმებში წარმოდგენას და მათი გადაწყვეტის გზასაც დაუსახავენ მკითხველს.

სწორედ ჩვენი გადასახედიდან შეგვიძლია შევავასოთ მე-19 საუკუნის პირველი ნახევარი, როგორც სხვადასხვა ეპოქათა მიჯნა, რომელშიც არეულია გვიანი ფეოდალიზმისათვის დამახასიათებელი სოციალური კრიზისი, ცნობიერების ცვლილება, იმპერიული კანონების დაპირისპირება ქართულ სამართალთან, ეროვნული ადათ-წესების გაუქმება და ახალ ეკონომიკურ ურთიერთობებთან შეგუება და მრავალი სხვა.

შეგვიძლია თამამად ვთქვათ, რომ არა ლიტერატურა, მეცნიერების სხვა დარგები სრულიად უძღურნი იქნებოდნენ, გაცნოთ ჩვენთვის იმდროინდელი ცხოვრება, ადამიანები, მათი შეხედულებები სხვადასხვა საკითხზე, რომლებიც ცოცხალ წარმოდგენას გვიქმნის ორი საუკუნის წინანდელ წარსულზე, აღგვიწერს ჩვენს თანამემამულეებს, მათ ყოფით ცხოვრებას, ინტერესებს, საუბრის მანერას, ურთიერთობის ფორმებს, რაც თავისთავად გვიხატავს მთელ ეპოქას, სოციო-პოლიტიკურ და კულტურულ რეალობას.

ამ საქმეში, ბუნებრივია, პირველი მერცხლის გამოჩენა ყოველვის ძალზე მნიშვნელოვანია. ამ აზრს ავითრებს კიტა აბაშიძეც, როდესაც ეყრდნობა ევოლუციის თეორიას (ფერდინანდ ბრიუნეტეიერი) და მე-19 საუკუნის რეალისტებს შორის მხოლოდ გიორგი ერისთავს ასახელებს, როგორც ამ მიმდინარეობის ფუძემდებელს, რომელმაც პირველად გადმოგვცა იმდროინდელი საქართველოს რეალისტური სურათი და დაგვიხატა იმგვარი ცოცხალი გარემო, რომელიც დღესაც ცხოველ ინტერესს ჰბადებს მკითხველთა წინაშე.

ანდუყაფარი, პავლე, ივანე, ბეგლარი, მიკირტუმა, ეს ის პერსონაჟები არიან, რომელთაც პირველად გაგვაცნეს იმდროინდელი ცხოვრების ნამდვილი (რეალისტური) სურათები და შეძლეს მკითხველის (მაყურებლის) წინაშე მათი გამოტანა, სატირულ-იუმორისტულ ჟანრში წარმოდგენა.

ისინი მცირეოდენი სახეცვლილებით გაჰყვნენ მთელ საუკუნეს და სულაც არ გვიკვირს, როდესაც კლასიკური ლიტერატურის პერსონაჟთა გაღერიაში კვლავაც მათი ხასიათი, ტიპური განზოგადებული სახე იცნობა.

დარწმუნებული ვარ, რომ ჩვენი მკითხველი, რომელსაც შეთვისებული აქვს დრამატურგიული ნაწარმოებების კითხვის სპეციფიკა, შეძლებს იმ ლიტერატურული ღირსებების დანახვას, რომელიც უთუოდ ჩანს მწერლის ცნობილ პიესებში „გაყრა“, „შეშლილი“, „ძუნწი“ და ა.შ.

კონფერენციაზე წარმოდგენილ სტატიაში საუბარი იქნება ამ საკითხებზე და ზოგადად, გიორგი ერისთავის დამსახურებაზე ქართული ლიტერატურის წინაშე.

ლიტერატურა:

1. **აბაშიძე, კ.** (2021), „ეტიუდები“, თბილისი.
2. **გრიშაშვილი, ი.** (1952), „ლიტერატურული ნარკვევები“, თბილისის სახელმწიფო გამომცემლობა.
3. **ერისთავი, გიორგი,** „პიესები“, <https://www.aura.ge/103-saskolo/8012-giorgi-eristavi--gakra.html>
4. **ჭავჭავაძე, ი.** (1988) „პროზა“, ტომი 2, თბილისი.

Observation of modern literary life shows us how difficult it is to generalize real life and present living personalities as literary characters, who will be able to present the problems that exist today in artistic forms and also show the way to solve them to the reader.

From our point of view, we can assess the first half of the 19th century as the boundary of different epochs, in which we see the social crisis of late feudalism, the change of consciousness, the confrontation of imperial laws with Georgian law, the abolition of national customs and new economic relations and many others.

We can boldly say that without literature, other fields of science would be completely powerless to get acquainted with the life and people of that time, their views on various issues that give us a vivid idea of the past two centuries, describe our compatriots, their lives, interests, relationships. Forms, which in itself depicts the whole epoch, socio-political and cultural reality.

In this case, naturally, the fact that Giorgi Eristvi was the first writer to be able to do this, is very important. Kita Abashidze develops this idea when he relies on the theory of evolution (Ferdinand Brunettieri) and mentions only Giorgi Eristavi among the realists of the 19th century as the

founder of this current, who first gave us a realistic picture of Georgia at that time and painted such a living environment. .

Andukapar, Paul Ivan, Beeglar, Mikritum, these are the characters who first introduced us to the real (realistic) images of life at that time and were able to present them to the reader (viewer) in a satirical-humorous genre.

They have undergone minor modifications throughout the century, and it is not at all surprising that the gallery of characters in classical literature is still recognizable by their character, a typical generalized look.

I am sure that our readers, who have mastered the specifics of reading dramaturgical works, will be able to see the literary virtues that are undoubtedly seen in the famous plays of the writer Giorgi Eristavi.

The article presented at the conference will discuss these issues and, in general, the merit of Giorgi Eristavi before Georgian literature.

References:

1. **Abashidze, K.** (2021). "Etudes", Tbilisi.
2. **Grishashvili, I.** (1952)., "Literary Essays", Tbilisi.
3. **Eristavi, Giorgi**, "Plays" <https://www.aura.ge/103-saskolo/8012-giorgi-eristavi--gakra.html>
4. **Chavchavadze, Ilia** (1988), "Prose", Volume 2, Tbilisi.